

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku I.J-S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.
z udziałem zainteresowanego: M.S.
o podleganie ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 listopada 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 11 sierpnia 2016 r., sygn. akt III AUz [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 11 sierpnia 2016 r., sygn. akt III AUz [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z wniosku I.J-S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w P. przy udziale zainteresowanego M.S. o podleganie ubezpieczeniom społecznym – oddalił zażalenie wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. z 12 kwietnia 2016 r., sygn. akt VIII U [...], którym Sąd Okręgowy odrzucił na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. odwołanie I.J.-S. od decyzji organu rentowego z 25 lutego 2015 r.

Powyższe postanowienie Sądu Apelacyjnego wnioskodawczynie zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano na przyczyny przyjęcia skargi określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W ocenie autora skargi kasacyjnej zagadnieniem prawnym wymagającym wykładni jest kwestia możliwości stwierdzenia Sądu, czy przekroczenie terminu (wskazanego w przepisie art. 477⁹ § 1 k.p.c.), które nastąpiło wskutek: 1. po pierwsze - niezrozumienia treści pouczenia, co do sposobu liczenia miesięcznego terminu (w niniejszym przypadku polegającego na braku dostatecznej wiedzy prawniczej w zakresie uwzględnienia dni wolnych od pracy przy liczeniu biegu terminu); 2. po drugie - udzielenia błędnego pouczenia przez uprawnionego pracownika organu rentowego, - może skutkować uznaniem Sądu, że przekroczenie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od odwołującego się (art. 477⁹ § 3 k.p.c.).

Oczywista zasadność skargi (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) wynika z tego, że Sąd drugiej instancji „w sposób rażący naruszył następujące przepisy postępowania: art. 382 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., a także art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawczyni nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz że skarga kasacyjna jest

oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c.

W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571); 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179); 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504) i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa i praktyki sądowej. Wymóg ten jest

uzasadniony publicznymi celami rozpoznania przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2007 r., V CSK 356/07, LEX nr 621243). Ograniczenie się przez skarżącego do pytania nie jest wystarczającym określeniem zagadnienia prawnego, jeżeli zagadnienie prawne nie zostało przedstawione bez odniesienia się do ogólnych problemów interpretacyjnych (postanowienie Sądu Najwyższego z 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451).

Uwzględniając powyższe założenia interpretacyjne należy stwierdzić, że autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawia istotnego zagadnienia prawnego sprawy w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przede wszystkim przedstawione w uzasadnieniu wniosku kwestie ogranicza tylko do sygnalizacji – w formie ogólnikowego pytania – jakiegoś problemu. Brakuje w uzasadnieniu wniosku odpowiedniej juredycznej argumentacji, w której wykazanoby, że w sprawie rzeczywiście występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Autor skargi w konstrukcji swojego zagadnienia ignoruje zasadnicze podstawy zaskarżonego postanowienia Sądu Apelacyjnego w [...] w zakresie oceny spornej w sprawie kwestii. Sąd drugiej instancji ustalił, że wnioskodawczyni otrzymała odpis decyzji organu rentowego w dniu 2 marca 2015 r. (miesięczny termin do złożenia odwołania upływał z dniem 2 kwietnia 2015 r.). Odwołanie od decyzji złożyła dopiero 9 kwietnia 2015 r. (data stempla pocztowego), a zatem z siedmiodniowym opóźnieniem. Wnioskodawczyni wraz z decyzją organu rentowego z 25 lutego 2015 r. otrzymała pouczenie o terminie i sposobie wniesienia odwołania. Odwołująca wyłącznie ze swojej winy nie zapoznała się z treścią pouczenia, który to dokument w sposób precyzyjny, jasny i rzetelny stanowi o terminie i sposobie skutecznego wniesienia odwołania od decyzji organu rentowego. Na wnioskodawczyni ciąży obowiązek należytej staranności w swoich działaniach. Skoro złożyła wniosek o stwierdzenie podlegania ubezpieczeniom i otrzymała decyzję organu rentowego z pouczeniem o prawie do wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego w P. za pośrednictwem organu rentowego w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji - to jej obowiązkiem było, w przypadku, gdy się z nią nie zgadzała, dochowanie wskazanego, ustawowego terminu. Wnioskodawczyni nie można zaliczyć do osób nieporadnych, czy znajdujących się w szczególnym

położeniu. Jest ona bowiem osobą młodą, zdrową, dysponującą pełną zdolnością do czynności prawnych, a ponadto z racji wykonywanego zawodu (pośrednik w obrocie nieruchomościami) posiadającą wiedzę w zakresie obrotu prawnego i znaczenia terminów procesowych. Miała ona pełny miesiąc na wykazanie się minimum staranności przez choćby zapoznanie się z treścią pouczenia, które nie pozostawiało najmniejszych wątpliwości, w jakiej formie i w jakim terminie należy wnieść skutecznie odwołanie.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531, z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035, z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205, z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274, z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu

(przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743, z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej autor skargi wiąże z naruszeniem przepisów prawa procesowego wskazanych w uzasadnieniu wniosku. Twierdzenia te są jednak w istocie powtórzeniem uzasadnienia podstawy procesowej rozpatrywanej skargi kasacyjnej. Autor skargi – w próbie wykazania oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej – nie przedstawia argumentacji, którą wykazałby walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznawał zażalenie skarżącej na postanowienie Sądu pierwszej instancji z zachowaniem reguł określonych w art. 382 k.p.c. i art. 378 § 1 k.p.c. Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia zawiera w swojej konstrukcji wszystkie elementy wymienione w art. 328 § 2 k.p.c. tak w zakresie wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia jak i wyjaśnienia podstawy prawnej zaskarżonego wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.